***Suvestinė redakcija nuo 2014-10-04 iki 2018-06-30***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. 42-1576, i. k. 108301MISAK00D1-185*

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

# DĖL MEDŽIOTOJŲ SELEKCININKŲ KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2008 m. balandžio 2 d. Nr. D1-185
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo (Žin., 2002, Nr. 65-2634) 5 straipsnio 2 dalies 7 punktu,

1. T v i r t i n u:

1.1. Medžiotojų selekcininkų mokymo programą (pridedama).

1.2. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinio egzamino teorinio egzamino bilietus, Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinio egzamino praktinio egzamino užduotis (pridedama), Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinio egzamino protokolo pavyzdinę formą (pridedama).

1.3. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacijos suteikimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 30 d. įsakymą Nr. 507 „Dėl medžiotojų selekcininkų mokymo programos ir medžiotojo selekcininko kvalifikacijos suteikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 97-4305);

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. spalio 29 d. įsakymo Nr. 560 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymų pakeitimo bei pripažinimo netekusiais galios“ (Žin., 2002, Nr. 113-5065) 3 punktą.

APLINKOS MINISTRAS ARTŪRAS PAULAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-185

# MEDŽIOTOJŲ SELEKCININKŲ MOKYMO PROGRAMA

1. Atrankinės medžioklės bendrieji principai:
1.1. atrankinės medžioklės tikslai;
1.2. kanopinių žvėrių populiacija, kaimenė, kaimenės amžiaus ir lyčių struktūra medžioklės plotuose;
1.3. kanopinių žvėrių apskaita;
1.4. optimalus lyčių santykis kanopinių žvėrių kaimenėje;
1.5. kanopinių žvėrių tankumo kategorijos (minimalus, ūkiškai leistinas, ekologinis);
1.6. skirtingo tankumo įtaka miškui, žemės ūkiui, žvėrių augumui ir trofėjams;
1.7. kanopinių žvėrių skirstymas pagal jų išsivystymą ir reikšmę kaimenei bei medžioklės ūkiui. Amžiaus klasės. Tikslinis amžius. Fizinės brandos amžius. Trofėjinės brandos amžius;
1.8. elninių žvėrių patinų skirstymas į atrankos grupes;
1.9. Lietuvos teritorijos skirstymas į atskirus regionus pagal elninių žvėrių atrankos požymius;
1.10. kanopinių žvėrių sumedžiojimo limitų planavimas, jų populiacijų valdymas.
2. Kanopinių žvėrių morfologinio ir morfometrinio apibūdinimo pagrindai:
2.1. kūno topografija;
2.2. skeletas;
2.3. vidaus organai;
2.4. kaukolė:
2.4.1. kaukolės siūlės;
2.4.2. pleištinis kaulas;
2.4.3. ragų kelmeliai;
2.4.4. skydinė kremzlė;
2.4.5. dantys:
2.4.5.1. danties sandara;
2.4.5.2. dantų tipai;
2.4.5.3. dantų sistema;
2.4.5.4. skruostinių dantų tipai;
2.4.5.5. dantų kaita;
2.4.5.6. dantų pavadinimai;
2.4.5.7. dantų formulė;
2.4.5.8. dantų dilimas;
2.5. ragai:
2.5.1. ragų tipai (elninių, dykaragių);
2.5.2. ragų sandara;
2.5.3. ragų augimas;
2.5.4. ragų dalių pavadinimai;
2.5.5. žvėrių pavadinimai pagal ragų šakų skaičių;
2.5.6. veiksniai, veikiantys ragų augimą (paveldėjimas, gyvenamoji aplinka, ligos, klimatinės bei meteorologinės sąlygos ir papildomas šėrimas);
2.5.7. ragų defektai (mechaniniai, gyvenamosios aplinkos, meteorologinių veiksnių, ligų ir kiti);
2.6. kailis:
2.6.1. jauniklio kailis;
2.6.2. šėrimasis;

2.6.3. vasarinis kailis;
2.6.4. žieminis kailis.
3. Kanopinių žvėrių atranka:
3.1. briedžių, tauriųjų elnių, stirnų ir danielių morfometrinis ir morfologinis apibūdinimas:
3.1.1. išvaizda, plaukų danga (jauniklio, suaugusių patinų, patelių), šėrimasis;
3.1.2. kūno masė, išmatavimai;
3.1.3. kaukolė, dantų vystymasis ir kaita;
3.1.4. ragai ir jų vystymasis;
3.2. briedžių, tauriųjų elnių, stirnų ir danielių bioekologinės ypatybės:
3.2.1. gyvenamoji aplinka;
3.2.2. mityba;
3.2.3. veisimasis;
3.2.4. populiacijos struktūra;
3.2.5. teritorija, migravimas, aktyvumas (metų laikais bei įvairiu paros metu);
3.3. briedžių amžiaus nustatymas ir atranka:
3.3.1. gyvo žvėries amžiaus nustatymas:
3.3.1.1. pagal figūrą;
3.3.1.2. pagal barzdą;
3.3.1.3. pagal galvos išvaizdą;
3.3.1.4. pagal ragus;
3.3.2. sumedžioto žvėries amžiaus nustatymas:
3.3.2.1. pagal dantų kaitą;
3.3.2.2. pagal kandžių ir iltinių dantų nudilimą;
3.3.2.3. pagal prieškrūminių ir krūminių dantų nudilimą;
3.3.2.4. pagal ragų kelmelius, kaukolės siūles ir kt.;
3.3.3. briedžių patelių atranka;
3.3.4. briedžių jauniklių atranka;
3.3.5. briedžių patinų atranka:
3.3.5.1. pagal kūno masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę;
3.3.5.2. pagal ragų išsivystymą;
3.4. tauriųjų elnių amžiaus nustatymas ir atranka:
3.4.1. gyvo žvėries amžiaus nustatymas:
3.4.1.1. pagal figūrą;
3.4.1.2. pagal galvos išvaizdą;
3.4.1.3. pagal elgesį;
3.4.1.4. pagal ragus;
3.4.1.5. pagal pėdsakus;
3.4.2. sumedžioto žvėries amžiaus nustatymas:
3.4.2.1. pagal dantų kaitą;
3.4.2.2. pagal prieškrūminių ir krūminių dantų dilimą;
3.4.2.3. pagal kaplių (I) ir karūnėlių aukštį (Eidmano būdas);
3.4.2.4. pagal kaplių išaugimo kampą (Briegerio būdas);
3.4.2.5. pagal trečiojo krūminio danties dilimą (Budenzo būdas);
3.4.2.6. pagal ragų kelmelių aukštį ir skersmenį (Harkės būdas);
3.4.2.7. pagal rago ilgio ir apatinės kamieno apimties nomogramą;
3.4.2.8. pagal ragų kelmelius, kaukolės siūles;
3.4.3. tauriųjų elnių patelių atranka;
3.4.4. tauriųjų elnių jauniklių atranka;
3.4.5. tauriųjų elnių patinų atranka:
3.4.5.1. pagal kūno masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę;
3.4.5.2. pagal ragų išsivystymą;

3.5. stirnų amžiaus nustatymas ir atranka:
3.5.1. gyvo žvėries amžiaus nustatymas:
3.5.1.1. pagal figūrą;
3.5.1.2. pagal galvos išvaizdą;
3.5.1.3. pagal elgesį;
3.5.1.4. pagal ragus;
3.5.2. sumedžioto žvėries amžiaus nustatymas:
3.5.2.1. pagal dantų kaitą;
3.5.2.2. pagal prieškrūminių ir krūminių dantų dilimą;
3.5.2.3. pagal pleištinį kaulą;
3.5.2.4. pagal skydinės kremzlės formą;
3.5.2.5. pagal antrojo krūminio danties aukštį ir rago kelmelio skersmenį (nomograma);
3.5.2.6. pagal kelmelius, kaukolės siūles;
3.5.2.7. patelės amžiaus nustatymas pagal antrojo prieškrūminio ir antrojo krūminio aukštį;
3.5.3. stirnų patelių atranka;
3.5.4. stirnų jauniklių atranka;
3.5.5. stirninų atranka:
3.5.5.1. pagal kūno masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę;
3.5.5.2. pagal ragų išsivystymą;
3.5.6. lauko-krūmų ekotipo stirnų atrankos ypatumai Pietų Lietuvos regione;
3.6. danielių amžiaus nustatymas ir atranka:
3.6.1. gyvo žvėries amžiaus nustatymas;
3.6.2. sumedžioto žvėries amžiaus nustatymas;
3.6.3. danielių patinų, patelių ir jauniklių atranka;
3.7. muflono ir stumbro trumpas morfologinis ir bioekologinis apibūdinimas, gyvo ir sumedžioto žvėries amžiaus nustatymas;
3.8. šerno morfometrinis ir morfologinis apibūdinimas, bioekologinės savybės, amžiaus nustatymas ir atranka:
3.8.1. morfologinis ir morfometrinis apibūdinimas:
3.8.1.1. išvaizda, plaukų danga, šėrimasis. Patelių ir patinų išvaizdos skirtumai;
3.8.1.2. kūno masė, išmatavimai;
3.8.1.3. kaukolė, dantų vystymasis ir kaita;
3.8.2. šėmo bioekologinės savybės:
3.8.2.1. gyvenamoji aplinka;
3.8.2.2. mityba;
3.8.2.3. veisimasis;
3.8.2.4. populiacijos struktūra;
3.8.2.5. teritorija, migravimas, paros ir sezoninis aktyvumas;
3.8.3. gyvo žvėries amžiaus nustatymas:
3.8.3.1. pagal figūrą;
3.8.3.2. pagal galvos išvaizdą;
3.8.3.3. pagal elgesį;
3.8.4. sumedžioto žvėries amžiaus nustatymas:
3.8.4.1. pagal dantų kaitą;
3.8.4.2. patinų pagal apatinių ilčių šlifo ilgį;
3.8.4.3. patelių pagal apatinių ilčių formą;
3.8.4.4. patinų pagal apatinių ilčių augimą (Branto formulė);
3.8.4.5. pagal dantų dilimą;
3.8.5. patelių, jauniklių atranka;
3.8.6. patinų atranka:
3.8.6.1. pagal kūno masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę;

3.8.6.2. pagal iltis.

4. Pilkųjų kiškių atrankos reikšmė ir principai, sumedžiotų gyvūnų amžiaus nustatymas.

5. Vilkų, lapių, mangutų, barsukų, lūšių bioekologinės savybės, kaukolių skiriamieji požymiai. Vilkų ir šunų kaukolių skiriamieji požymiai.

6. Medžioklės trofėjų paruošimas:

6.1. elninių žvėrių ragų paruošimas;

6.2. šerno ilčių paruošimas;

6.3. plėšriųjų žvėrių kaukolių paruošimas;

6.4. plėšriųjų žvėrių kailių paruošimas;

6.5. dykaragių žvėrių ragų paruošimas.

7. Medžioklės trofėjų vertinimas:

7.1. briedžio, tauriojo elnio, stirnino ragai;

7.2. šerno iltys;

7.3. plėšriųjų žvėrių kaukolės;

7.4. plėšriųjų žvėrių kailiai.

8. Kiti trofėjai (mažieji trofėjai).

9. Medžioklės trofėjų apžiūra ir parodos, jų organizavimas, medžioklės trofėjų pateikimo tvarka.

10. Atrankinės medžioklės technologijos:

10.1. tinkamiausi medžioklės būdai:

10.1.1. tykojimas, sėlinimas, viliojimas (pašarais, pamėgdžiojant balsus);

10.1.2. tylusis varymas;

10.2. medžioklės įrenginiai (bokšteliai, priedangos, slėptuvės, sėlinimo takai);

10.3. medžiojamųjų gyvūnų stebėjimai, profilių ir trofėjų eskizų piešimas;

10.4. šautuvai, naudojami atrankinėje medžioklėje:

10.4.1. lygiavamzdžių šautuvų panaudojimo galimybės atrankinėje medžioklėje;

10.4.2. graižtviniai šautuvai ir graižtvinių šautuvų šoviniai:

10.4.2.1. šautuvų konstrukcija, tipai, kalibrai;

10.4.2.2. šovinių sandara, rūšys, kulkų tipai, šovinių žymėjimas;

10.4.2.3. pagrindinės šovinių balistinės savybės;

10.4.2.4. šautuvo kalibro ir šovinio parinkimo kriterijai atskirų žvėrių rūšių medžioklei;

10.4.2.5. šautuvų išbandymas, prišaudymas, dažniausios šaudymo klaidos;

10.4.2.6. šautuvų priežiūra, šovinių ir šautuvų laikymo tvarka;

10.5. optiniai taikikliai:

10.5.1. tipai, pagrindiniai elementai;

10.5.2. optinių taikiklių laikikliai;

10.5.3. priežiūra ir reguliavimas;

10.5.4. panaudojimas apytiksliam atstumui iki žvėries nustatyti;

10.6. žiūronai, jų tipai, pagrindiniai elementai, techninės charakteristikos, pasirinkimas atrankinei medžioklei;

10.7. vilbynės;

10.8. nešiojamos atramos šautuvui.

11. Sužeisto žvėries paieška:

11.1. žvėries reakcija ir elgesys po šūvio, pataikius į tam tikras kūno dalis;

11.2. kraujo žymės ir kiti žvėries peršovimo pėdsakai, pataikius į tam tikras kūno dalis;

11.3. medžiotojo elgesys, kai po šūvio žvėris nekrinta vietoje;

11.4. pėdsekiai šunys, specializuotos veislės, kitų veislių panaudojimo galimybės;

11.5. pėdsekių šunų dresūra;

11.6. sužeisto žvėries paieškos technologija.

12. Dažniausios pavojingos žvėrių ligos: infekcinės, invazinės, neužkrečiamos.

13. Medžioklės tradicijos ir etika:

13.1. medžioklės vieta ir reikšmė šiuolaikinėje visuomenėje;

13.2. ženklai medžioklėje, panaudojant nulaužtas medžių šakeles;
13.3. ginčų dėl laimikio sprendimas;
13.4. gailestingumo šūvis;
13.5. ritualinės šakelės;
13.6. medžioklės signalai;
13.7. žvėrių pagerbimas, išguldymas;
13.8. medžiotojų šventės.

---

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-185

# MEDŽIOTOJO SELEKCININKO KVALIFIKACINIO EGZAMINO TEORINIO EGZAMINO BILIETAI

**1 bilietas**

1. Atrankinės medžioklės tikslai.
2. Kanopinių žvėrių kūno topografija.
3. Briedis: morfometrinis, morfologinis apibūdinimas, bioekologinės savybės, gyvo žvėries amžiaus nustatymas.
4. Sumedžiotų stirninų amžiaus nustatymas.
5. Šernų (kuilių) atranka pagal iltis, kūno masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.
6. Tauriųjų elnių patinų trečios amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.
7. Tauriojo elnio ragų paruošimas ir vertinimas.
8. Lygiavamzdžių šautuvų panaudojimo galimybės atrankinėje medžioklėje.
9. Sužeisto žvėries paieškos technologija.
10. Medžioklės būdai, tinkamiausi žvėrių atrankai.

**2 bilietas**

1. Kanopinių žvėrių sumedžiojimo limitų planavimas.
2. Kanopinių žvėrių kaukolės siūlės, pleištinis kaulas, kelmeliai, skydinė kremzlė.
3. Taurusis elnias: morfometrinis, morfologinis apibūdinimas, bioekologinės savybės, gyvo žvėries amžiaus nustatymas.
4. Sumedžioto šerno (kuilio) amžiaus nustatymas.
5. Briedžių patinų antros amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.
6. Stirninų pirmos amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.
7. Plėšriųjų žvėrių kaukolių paruošimas ir vertinimas.
8. Pagrindinės graižtvinių šautuvų šovinių balistinės savybės.
9. Žvėries reakcija, elgesys, pataikymo pėdsakai, pataikius į inkstus, galūnių kaulus, minkštuosius audinius.
10. Įrenginiai, naudojami atrankinėje medžioklėje.

**3 bilietas**

1. Kanopinių žvėrių apskaita.
2. Danties sandara, tipai.
3. Stirna: morfometrinis, morfologinis apibūdinimas, bioekologinės savybės, gyvo žvėries amžiaus nustatymas.
4. Sumedžiotų briedžių amžiaus nustatymas.
5. Danielių patinų, patelių, jauniklių atranka.
6. Briedžių patinų trečios amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.
7. Plėšriųjų žvėrių kailių paruošimas ir vertinimas.
8. Graižtvinio šautuvo kalibro parinkimo kriterijai atskirų žvėrių rūšių medžioklei.
9. Dažniausios žvėrių neužkrečiamos ligos.
10. Kanopinių žvėrių stebėjimas, eskizai, aprašymai.

**4 bilietas**

1. Kanopinių žvėrių populiacija, kaimenė, kaimenės amžiaus struktūra medžioklės plotuose.

2. Dantų sistema, skruostinių dantų tipai, dantų kaita.

3. Danielius: morfometrinis, morfologinis apibūdinimas, bioekologinės savybės, gyvo žvėries amžiaus nustatymas.

4. Sumedžioto tauriojo elnio amžiaus nustatymas.

5. Briedžių patinų pirmos amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

6. Stirninų trečios amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

7. Stirnino ragų paruošimas ir vertinimas.

8. Optinių taikiklių priežiūra, reguliavimas, panaudojimas atstumui iki žvėries nustatyti.

9. Dažniausios žvėrių invazinės ligos.

10. Žiūronai: pagrindiniai elementai, jų tipai, techninės charakteristikos, pasirinkimas atrankinei medžioklei.

**5 bilietas**

1. Optimalus lyčių santykis kanopinių žvėrių kaimenėje.

2. Dantų pavadinimai, formulė, dilimas.

3. Stumbras, muflonas: morfometrinis, morfologinis apibūdinimas, bioekologinės savybės.

4. Stirnų patelių, jauniklių atranka.

5. Tauriųjų elnių patinų primos amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

6. Stirninų antros amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

7. Šerno ilčių paruošimas ir vertinimas.

8. Graižtvinių šautuvų ir šovinių laikymo tvarka.

9. Dažniausios žvėrių infekcinės ligos.

10. Viliokliai, jų panaudojimas atrankinėje medžioklėje. Viliojimo technologija.

**6 bilietas**

1. Kanopinių žvėrių tankumo kategorijos.

2. Ragų tipai (elninių, dykaragių), sandara, augimas.

3. Šernas: morfometrinis, morfologinis apibūdinimas, bioekologinės savybės, gyvo žvėries amžiaus nustatymas.

4. Tauriųjų elnių, patelių atranka.

5. Stirninų trečios amžiaus klasės atranka pagal ragų masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

6. Tauriųjų elnių patinų antros amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

7. Stumbro, muflono bei kitų dykaragių ragų paruošimas.

8. Graižtvinių šautuvų prišaudymas, išbandymas, šaudymas iš jų.

9. Medžiotojo elgesys, kai po šūvio žvėris nekrinta vietoje.

10. Medžioklės signalai.

**7 bilietas**

1. Kanopinių žvėrių tankumo įtaka miškui, žemės ūkiui ir žvėrių augumui.

2. Ragų dalių pavadinimai, žvėries pavadinimas pagal šakų skaičių, ragų išvaizdą, būklę.

3. Lapė, bioekologinės savybės, kaukolės skiriamieji požymiai.

4. Sumedžioto šerno (kiaulės) amžiaus nustatymas.

5. Tauriųjų elnių patinų trečios amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

6. Briedžių patinų pirmos amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

7. Briedžio ragų paruošimas ir vertinimas.

8. Saugumo priemonės medžiojant su graižtviniais šautuvais.

9. Žvėries reakcija, elgesys, pataikymo pėdsakai, pataikius į širdį, galvą, stuburo slankstelių ataugas.

10. Ženklai medžioklėje, panaudojant nulaužtas medžių šakas.

**8 bilietas**

1. Kanopinių žvėrių skirstymas pagal kokybę ir reikšmę medžioklės ūkiui. Fizinės ir trofėjinės brandos amžius.

2. Faktoriai, veikiantys ragų augimą: paveldėjimas, gyvenamoji aplinka, klimatinės bei meteorologinės sąlygos.

3. Lūšis, barsukas: bioekologinės savybės, kaukolių skiriamieji požymiai.

4. Šernų patelių, jauniklių atranka.

5. Tauriųjų elnių patinų antros amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

6. Stirninų pirmos amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

7. Medžioklės trofėjų apžiūros.

8. Optinių taikiklių pagrindiniai elementai, jų tipai, tvirtinimo prie šautuvo būdai.

9. Žvėries reakcija, elgesys, pataikymo pėdsakai, pataikius į plaučius, vidurius, kepenis.

10. Ritualinės šakelės.

**9 bilietas**

1. Patinų skirstymas pagal atrankos grupes.

2. Ragų defektai: mechaniniai, aplinkos bei meteorologinių faktorių, ligų ir kt. poveikyje.

3. Vilkas: bioekologinės savybės. Kaukolės, kailio skiriamieji požymiai.

4. Briedžių patelių, jauniklių atranka.

5. Stirninų antros amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

6. Briedžių patinų trečios amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

7. Mažieji trofėjai.

8. Graižtvinių šautuvų šovinių sandara, rūšys, kulkų tipai, šovinių žymėjimas.

9. Pėdsekių šunų pagrindiniai dresūros reikalavimai.

10. Medžiotojų elgesys dėl ginčytino laimikio. Ginčų sprendimas.

**10 bilietas**

1. Lietuvos teritorijos skirstymas į atskirus regionus pagal stirninų atrankos požymius.

2. Žvėrių kailis: jauniklio, vasarinis, žieminis. Šėrimasis.

3. Mangutas: bioekologinės savybės, kaukolės skiriamieji požymiai.

4. Sumedžiotų kiškių amžiaus nustatymas.

5. Tauriųjų elnių patinų pirmos amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

6. Briedžių patinų antros amžiaus klasės atranka pagal ragus, masę, fizinį išsivystymą, sveikatos būklę.

7. Medžioklės trofėjų parodos.

8. Graižtvinių šautuvų konstrukcija, tipai, kalibrai.

9. Medžioklinių šunų panaudojimas atrankinėse medžioklėse. Pėdsekių šunų veislės. Kitų šunų veislių panaudojimo galimybės.

10. Sumedžiotų žvėrių ir paukščių pagerbimas, išguldymas.

_____

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-185

# MEDŽIOTOJO SELEKCININKO KVALIFIKACINIO EGZAMINO PRAKTINIO EGZAMINO UŽDUOTYS

| Užduoties Nr. | Medžiotojui pateikiama | Užduotis |
|---|---|---|
| 1. | Briedžio, dveji tauriųjų elnių, treji stirninų ragai su apatiniu žandikauliu ir dvejos šernų iltys. | Nustatyti žvėrių amžių, elninių žvėrių – atrankinę grupę, atlikti pagrindinius trofėjų įvertinimo matavimus. |
| 2. | Plėšriųjų žvėrių (vilko, lapės, manguto ir barsuko) kaukolės | Nustatyti plėšriojo žvėries rūšį, atlikti trofėjaus įvertinimo matavimus. |
| 3. | Briedžių, tauriojo elnių, stirninų nuotraukos | Nustatyti žvėrių amžių, atrankinę grupę. |
| 4. | Keturios medžioklinių šunų nuotraukos | Nustatyti šunų veisles. |
| 5. | Trys graižtvinio šautuvo šoviniai | Šovinio kalibrą, šovinio tipą, kulkos tipą. |

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-185

_____

(medžiotojo selekcininko kvalifikaciją suteikiančio juridinio asmens pavadinimas)

**MEDŽIOTOJO SELEKCININKO KVALIFIKACINIO EGZAMINO PROTOKOLO PAVYZDINĖ FORMA**

200___ m. _____ d. Nr.

_____

(vieta)

Kvalifikacinio egzamino komisijos pirmininkas _____
Nariai _____
_ _____
Medžiotojo selekcininko kvalifikacinio egzamino rezultatai:

| Eil. Nr. | Egzaminuojamojo vardas, pavardė | Medžiotojų klubas ar būrelis | | Medžiotojo bilietas | | | Teorinio egzamino | | Praktinio egzamino įvertinimas | Šaudymo egzamino įvertinimas | Kvalifikacinio egzamino įvertinimas *(išlaikė/ neišlaikė)* |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | pavadinimas | registracijos vieta | Nr. | išdavimo data | išdavimo vieta | bilieto Nr. | įvertinimas | | | |
| 1. | | | | | | | | | | | |
| 2. | | | | | | | | | | | |
| 3. | | | | | | | | | | | |
| 4. | | | | | | | | | | | |

Medžiotojo selekcininko kvalifikacinį egzaminą išlaikė ____ asmenų, neišlaikė___ asmenų. Neišlaikę egzamino asmenys pakartotinai egzaminuojami 200___ m. _____ d.

Komisijos pirmininkas _____
(parašas) (vardas, pavardė)

Nariai _____
(parašas) (vardas, parašas)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-185

# MEDŽIOTOJŲ SELEKCININKŲ KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

## I. BENDROJI DALIS

1. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacijos suteikimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja medžiotojų selekcininkų mokymo, medžiotojų selekcininkų kvalifikacijos suteikimo, medžiotojų selekcininkų veiklos vertinimo tvarką.

2. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacija suteikiama medžiotojams, išklausiusiems medžiotojų selekcininkų mokymo kursą pagal Medžiotojų selekcininkų mokymo programą ir išlaikiusiems atitinkamą kvalifikacinį egzaminą.

3. Medžiotojų selekcininkų veikla vertinama kasmetinių medžioklės trofėjų apžiūrų metu įvertinant pateiktus jų sumedžiotų elninių žvėrių trofėjus ir šių trofėjų paruošimo kokybę.

## II. MEDŽIOTOJŲ SELEKCININKŲ MOKYMO KURSAI

4. Medžiotojų selekcininkų mokymo kursus gali rengti biologinio profilio mokslo ir mokymo įstaigos bei visuomeninės medžiotojų organizacijos, vienijančios medžiotojų klubus ir būrelius, šių juridinių asmenų vadovo sprendimu (toliau – Kursų rengėjas).

5. Kursų vadovu gali būti skiriamas asmuo, turintis ne žemesnę kaip vyresniojo medžioklės trofėjų eksperto kategoriją, o atskiras temas dėstyti leidžiama tik ne žemesnę kaip medžioklės trofėjų eksperto kategoriją turintiems asmenims, išskyrus Medžiotojų selekcininkų mokymo programos dalis apie medžioklinius ginklus, medžiojamųjų gyvūnų ligas ir sužeistų žvėrių paiešką, kurias gali dėstyti atitinkamų sričių specialistai, neturintys minėtos medžioklės trofėjų eksperto kvalifikacijos.

6. Kursų rengėjas ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki numatomų organizuoti Medžiotojų selekcininkų mokymo kursų pradžios privalo Valstybinei aplinkos apsaugos tarnybai (toliau – Tarnyba) pateikti informaciją apie organizuojamus medžiotojų selekcininkų mokymo kursus, nurodydamas jų vietą ir laiką, kursų vadovą, atskirų temų lektorius, jų kvalifikaciją, kursų trukmę akademinėmis valandomis, Kursų rengėjo sudarytą kvalifikacinio egzamino komisijos sudėtį bei paskirtą jos pirmininką, egzamino vietą ir laiką, kitus duomenis, liudijančius pasirengimą organizuoti kursus. Tarnyba turi teisę tikrinti, ar Kursų rengėjas yra tinkamai pasirengęs šiam darbui, t. y. ar kursų vadovas ir lektoriai atitinka šio tvarkos aprašo 5 punkte nustatytą kvalifikaciją ir ar turi parengę Lietuvos Respublikoje leidžiamų medžioti laukinių gyvūnų medžioklės trofėjų pavyzdžius (skirtingo amžiaus ir skirtingų atrankos grupių briedžių, tauriųjų elnių, danielių, stirninų ragų ir šernų ilčių pavyzdžius, plėšriųjų ir kanopinių žvėrių kaukoles, skirtingo amžiaus elninių žvėrių ir šernų apatinius žandikaulius, paveikslus, nuotraukas, plakatus, skaidres, videofilmus, iliustruojančius visus Medžiotojų selekcininkų mokymo programos skyrius). Nustačiusi, kad Kursų rengėjas neatitinka šiame tvarkos apraše keliamų reikalavimų, Tarnyba pateikia nurodymus per nustatytą terminą ištaisyti nurodytus trūkumus. Nepateikus informacijos apie numatomus organizuoti Medžiotojų selekcininkų kursus ar neištaisius nurodytų trūkumų, Tarnyba pateikia nurodymą nutraukti Medžiotojų selekcininkų mokymo kursų vedimą.

*Punkto pakeitimai:*
*Nr. D1-874, 2009-12-31, Žin., 2010, Nr. 6-257 (2010-01-16), i. k. 109301MISAK00D1-874*
*Nr. D1-697, 2014-08-28, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13655*

7. Kursų trukmė turi būti ne mažesnė kaip 25 akademinės valandos. Medžiotojui,

išklausiusiam medžiotojų selekcininkų mokymo kursus, turi būti išduodamas tai liudijantis pažymėjimas, kuriame nurodomas Kursų rengėjas, kursų vieta ir data bei kursų trukmė akademinėmis valandomis.

## III. MEDŽIOTOJŲ SELEKCININKŲ KVALIFIKACINIS EGZAMINAS

8. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinio egzamino komisija (toliau – Komisija) sudaroma iš asmenų, kurių kvalifikacija atitinka šios tvarkos 5 punkte nurodytus reikalavimus. Komisijoje turi būti ne mažiau kaip trys asmenys. Komisijos pirmininku gali būti skiriamas tik Medžioklės trofėjų ekspertų tarybos narys. Tarnyba, motyvuodama savo sprendimą, gali pareikalauti pakeisti ar papildyti Komisijos sudėtį. Egzamine be asmenų, įtrauktų į Komisiją, turi teisę dalyvauti Tarnybos atstovas.
*Punkto pakeitimai:*
*Nr. D1-874, 2009-12-31, Žin., 2010, Nr. 6-257 (2010-01-16), i. k. 109301MISAK00D1-874*
*Nr. D1-697, 2014-08-28, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13655*

9. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinį egzaminą sudaro teorinis, praktinis ir šaudymo egzaminai. Komisija savo nuožiūra nustato šių egzaminų eilės tvarką.

10. Teorinis egzaminas laikomas raštu arba žodžiu atsakant į Medžiotojo selekcininko kvalifikacinio egzamino teorinio egzamino bilietų klausimus. Teorinis egzaminas yra išlaikytas, jeigu Komisija teigiamai įvertina ne mažiau nei septynis atsakymus iš dešimties.

11. Praktinio egzamino metu būtina teisingai nustatyti žvėries amžių, atrankinę grupę, žvėries rūšį arba įvertinti trofėjus pagal Medžiotojo selekcininko kvalifikacinio egzamino praktinio egzamino bilietų užduotis. Praktinis egzaminas yra išlaikytas, jeigu Komisija teigiamai įvertina ne mažiau nei keturias užduotis iš penkių pateiktų.

12. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinio egzamino šaudymo egzamino metu iš graižtvinio šautuvo nuo atramos šaudoma stovint į 100 metrų atstumu pastatytą stirnino ar šerno siluetą su penkiataškiu taikiniu. Šaudymo egzaminas yra išlaikytas, jeigu penkiais šūviais surenkama ne mažiau nei 10 taškų iš 25 galimų.

13. Medžiotojai, neišlaikę Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinio egzamino teorinio, praktinio ar šaudymo egzamino, gali jį perlaikyti kitą Komisijos paskirtą dieną. Neišlaikius šaudymo egzamino, medžiotojui pageidaujant, jį leidžiama perlaikyti tą pačią dieną. Bandymų išlaikyti atskirus egzaminus skaičius negali viršyti trijų, įskaitant ir pirmą bandymą. Neišlaikius kvalifikacinio egzamino, medžiotojas privalo baigti medžiotojų selekcininkų mokymo kursus iš naujo.

14. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinio egzamino rezultatai įforminami nustatyto pavyzdžio protokole, kurį pasirašo Komisijos pirmininkas ir visi egzamine dalyvavę Komisijos nariai. Medžiotojų selekcininkų kvalifikacinio egzamino protokolo kopija per 5 darbo dienas turi būti pateikiama Tarnybai.
*Punkto pakeitimai:*
*Nr. D1-874, 2009-12-31, Žin., 2010, Nr. 6-257 (2010-01-16), i. k. 109301MISAK00D1-874*
*Nr. D1-697, 2014-08-28, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13655*

15. Komisijos pirmininkas į asmenų, kuriems buvo suteikta medžiotojų selekcininkų kvalifikacija, pateiktus Medžiotojų bilietus įrašo atitinkamą įrašą apie suteiktą kvalifikaciją, nurodydamas datą bei pažymėdamas asmeniniu vyresniojo medžioklės trofėjų eksperto antspaudu.

## IV. MEDŽIOTOJŲ SELEKCININKŲ VEIKLOS VERTINIMAS

16. Medžiotojų selekcininkų veikla vertinama kasmetinių medžioklės trofėjų apžiūrų metu įvertinant pateiktus jo sumedžiotų elninių žvėrių trofėjus ir šių trofėjų paruošimo kokybę.

17. Medžiotojų selekcininkų veiklos vertinimo rezultatus nustatytos formos medžiotojų selekcininkų vertinimo rezultatų protokole (toliau – Protokolas) (1 priedas) surašo medžioklės trofėjų apžiūros komisijos pirmininkas. Protokolą pasirašo visi trofėjų vertinimo komisijos nariai. Medžiotojų selekcininkų veiklos vertinimo rezultatai įteikiami pasirašytinai arba registruotu laišku išsiunčiami asmeniui, kurio veikla buvo vertinama. Medžiotojų selekcininkų veiklos vertinimų rezultatai gali būti apskųsti Medžioklės trofėjų ekspertų tarybai, kuri priima galutinį sprendimą dėl medžiotojų selekcininkų veiklos vertinimo rezultatų.

18. Užpildytas ir pasirašytas Protokolas per 5 darbo dienas pateikiamas atitinkamam Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentui (toliau – Departamentas). Informaciją apie medžiotojų selekcininkų veiklos vertinimo rezultatus Departamentas ne vėliau kaip per 10 dienų patalpina Medžiotojų sąvado duomenų bazėje.

19. Jei žvėris buvo sumedžiotas pažeidžiant nustatytus elninių žvėrių atrankos reikalavimus, medžioklės trofėjus paruoštas ir pateiktas apžiūrai nesilaikant nustatytų medžioklės trofėjų paruošimo ir pateikimo apžiūrai reikalavimų, įvertinus padarytus pažeidimus, medžiotojų selekcininkų veikla vertinama pagal šio Aprašo 2 priede pateiktą medžiotojų selekcininkų veiklos vertinimą.

_____

Medžiotojų selekcininkų kvalifikacijos suteikimo tvarkos aprašo 1 priedas

**_____ M. MEDŽIOKLĖS SEZONO MEDŽIOTOJŲ SELEKCININKŲ VEIKLOS VERTINIMO REZULTATŲ PROTOKOLO PAVYZDINĖ FORMA**

200___ m. _____ d. Nr.

_____

(vieta)

Medžioklės trofėjų ekspertų komisija:

Pirmininkas_____

Nariai _____

_ _____

_ _____

| Eil. Nr. | Medžiotojo selekcininko vardas, pavardė, Medžiotojo bilieto numeris | Sumedžioto gyvūno rūšies pavadinimas | Trofėjaus įvertinimas | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | Sumedžiojimo teisingumo įvertinimas | Trofėjaus paruošimo įvertinimas | Komisijos išvada |
| 1. | | | | | |
| 2. | | | | | |

Parašai:

Pirmininkas_____

(Vardas, pavardė, parašas)

Nariai _____

(Vardas, pavardė, parašas)

_ _____

(Vardas, pavardė, parašas)

_ _____

(Vardas, pavardė, parašas)

_ _____

(Vardas, pavardė, parašas)

_____

Medžiotojų selekcininkų kvalifikacijos
suteikimo tvarkos aprašo 2 priedas

# MEDŽIOTOJO SELEKCININKO VEIKLOS VERTINIMAS

1. Medžiotojų selekcininkų veikla, kai sumedžiojamas elninių žvėrių patinas nesilaikant nustatytų elninių žvėrių atrankos reikalavimų, vertinama taip:

1.1. sumedžiojus labai perspektyvų briedžio patiną ar tauriojo elnio patiną – du medžioklės sezonus nemedžioti tos žvėrių rūšies patinų;

1.2. sumedžiojus labai perspektyvų danieliaus patiną ar stirnos patiną – vieną medžioklės sezoną nemedžioti tos žvėrių rūšies patinų;

1.3. sumedžiojus perspektyvų briedžio patiną arba tauriojo elnio patiną – vieną medžioklės sezoną nemedžioti tos žvėrių rūšies patinų;

1.4. sumedžiojus du perspektyvius danieliaus patinus arba stirnos patinus per vieną sezoną arba iš eilės per du sezonus – vieną medžioklės sezoną nemedžioti tos žvėrių rūšies patinų.

2. Medžiotojų selekcininkų veikla, kai medžioklės trofėjus pateikiamas nesilaikant nustatytų medžioklės trofėjų paruošimo ir pateikimo apžiūrai reikalavimų, vertinama taip:

2.1. pateikus du per tą patį medžioklės sezoną arba iš eilės per kelis sezonus apžiūrai blogai paruoštus elninių žvėrių patinų medžioklės trofėjus – vieną medžioklės sezoną nemedžioti tos rūšies elninių žvėrių patinų;

2.2. nepateikus sumedžioto elninio žvėries patino trofėjaus apžiūrai be pateisinamos priežasties – vieną medžioklės sezoną nemedžioti elninių žvėrių patinų (sprendimą dėl šio pažeidimo per 10 dienų po paskutinės to sezono apžiūros priima Medžioklės trofėjų ekspertų taryba, sukaupusi visų einamųjų metų apžiūrų duomenis).

---

**Pakeitimai:**

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-874, 2009-12-31, Žin., 2010, Nr. 6-257 (2010-01-16), i. k. 109301MISAK00D1-874
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 2 d. įsakymo Nr. D1-185 "Dėl Medžiotojų selekcininkų kvalifikacijos suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-34, 2010-01-13, Žin., 2010, Nr. 8-388 (2010-01-21), i. k. 110301MISAK000D1-34
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 2 d. įsakymo Nr. D1-185 "Dėl Medžiotojų selekcininkų kvalifikacijos suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

3.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-697, 2014-08-28, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13655
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 2 d. įsakymo Nr. D1-185 „Dėl Medžiotojų selekcininkų kvalifikacijos suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo